



Związek Gmin Wiejskich Rzeczypospolitej Polskiej

Poznań, dnia 2 kwietnia 2025 r.

**Stanowisko
Związku Gmin Wiejskich Rzeczypospolitej Polskiej**

w sprawie

**konieczności utworzenie
celowego Rządowego Funduszu Komunalnego**

Związek Gmin Wiejskich Rzeczypospolitej Polskiej (ZGWRP) z aprobatą przyjął informację o zaakceptowaniu przez Komisję Europejską zmian w Krajowym Planie Odbudowy i Zwiększania Odporności (KPO) dotyczących obszaru wodno-kanalizacyjnego na terenach wiejskich.

Jednakże pragniemy zwrócić szczególną uwagę na plan rozwojowy dla inwestycji B3.1.1 KPO „Inwestycje w zrównoważoną gospodarkę wodno-ściekową na terenach wiejskich”. Obecny poziom sanitacji na obszarach wiejskich oscyluje w granicach 37-38%. Oznacza to, że **ponad 60 proc. nadal nie ma uporządkowanej prawidłowo gospodarki wodno-ściekowej**. Przez wiele lat doprowadzono do sytuacji, w której ścieki w gminach wiejskich są zagospodarowywane w prawidłowy sposób tylko częściowo, a w gminach miejskich – praktycznie w całości. To co w miastach stanowi ewolucję technologiczną i wymianę infrastruktury na poziomie marginalnym, na obszarach wiejskich jest w tej chwili nieosiągalne, a sytuacja jest bardzo zła. Wymaga się od gmin kontroli zagospodarowania ścieków, w tym szamb i przydomowych oczyszczalni. W przypadku rażących naruszeń grożą bardzo wysokie kary. Tymczasem, gminy nie dysponują punktami zlewniowymi, gdzie można by te ścieki odprowadzić. Problem narasta gdyż w niektórych oczyszczalniach nie ma nawet punktów zrzutu.

Sytuacji nie poprawiają także wspomniane wyżej zapisy inwestycyjne zawarte w KPO, które umożliwiają działania inwestycyjne jedynie w przyłącza indywidualne oraz przydomowe oczyszczalnie ścieków. Zaistniała sytuacja wymaga natychmiastowego działania ze strony gmin polegającego na modernizacji i rozbudowie istniejących oczyszczalni, a w skrajnych przypadkach na budowie nowych funkcjonujących według bardziej wydajnych i tańszych technologii oczyszczania ścieków. Brak rozwiązań systemowych pociąga za sobą dramatyczny wpływ na stan gruntów, wód gruntowych i wód powierzchniowych. A to one zasilają nasze źródła wody pitnej. Jeżeli nasze Państwo nie zareaguje na ten problem w ramach prowadzonej polityki zrównoważonego rozwoju zanieczyszczenie będzie postępować, a koszty uzdatniania wody będą rosły.

Dlatego też zwracamy się z prośbą o utworzenie specjalnego celowego funduszu inwestycyjnego dla gmin wiejskich i miejsko-wiejskich, który pozwoliłby na dofinansowanie modernizacji, rozbudowy czy budowy nowych oczyszczalni ścieków na tym obszarze.

Zaznaczamy jednocześnie, iż spełnienie wymogów implementowanych do polskiego prawa przez dyrektywy UE dotyczących chociażby jakości wody pitnej w tej rzeczywistości stają się bardzo trudne. Natomiast gwoździem do przysłowiowej trumny dla gmin wiejskich jest przyjęta w listopadzie 2024 r. przez Radę UE nowa dyrektywa ściekową, nakładając na państwa członkowskie obowiązek zaostreżenia parametrów oczyszczania ścieków komunalnych. Choć zmiany mają na celu poprawę jakości wód oraz jakości ścieków, samorządy i firmy wodociągowe już sygnalizują trudności z realizacją ambitnych założeń.

Przewodniczący Zarządu
Związku Gmin Wiejskich
Rzeczypospolitej Polskiej

Stanisław Jastrzębski

Powyższe stanowisko przekazujemy
niżej wymienionym Paniom i Panom Ministrom:

Szanowna Pani
Paulina Hennig-Kloska
Minister Klimatu i Środowiska
e-mail: biuro.ministra@klimat.gov.pl
e-mail: info@klimat.gov.pl

Szanowna Pani
Katarzyna Pełczyńska -Nałęcz
Minister Funduszy I Polityki Regionalnej
e-mail: sekretariatBM@mfipr.gov.pl
e-mail: kancelaria@mfipr.gov.pl

Szanowny Pan
Czesław Siekierski
Minister Rolnictwa i Rozwoju Wsi
e-mail: sekretariat.bm@minrol.gov.pl
e-mail: kancelaria@minrol.gov.pl

Szanowny Pan
Dariusz Klimczak
Minister Infrastruktury
e-mail: sekretariatDKlimczaka@mi.gov.pl
e-mail: kancelaria@mi.gov.pl